

การพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย

The Development of a Competency Evaluation System for Early Childhood Graduated Program

เบญจพร ชนะกุล*

Benchaporn Chanakul

สุพักตร์ พิบูลย์**

Suphak Piboon

อรุณี หรดาล**

Arunee Haradan

วีระยุทธ ชატะกาญจน์***

Werayut Chatakan

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิต และ (2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบประเมิน วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ (1) กำหนดองค์ประกอบของระบบและพัฒนา ระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิต และ (2) ประเมินประสิทธิภาพของระบบ ประชากรประกอบด้วย (1) ผู้ให้ข้อมูล ในการทดลองนำระบบไปใช้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2, 4 และ 5 ชั้นปีละ 30 คน อาจารย์ นิเทศก์ จำนวน 7 คน และเพื่อนนักศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวน 30 คน และ (2) ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินคุณภาพ ของระบบ ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 7 คน นักศึกษา จำนวน 30 คน และเพื่อนนักศึกษา จำนวน 30 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจาก 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) แบบทดสอบความรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ (2) แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และ (3) แบบสอบถามประสิทธิภาพของ ระบบ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) องค์ประกอบของระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตประกอบด้วย (1.1) ปัจจัย นำเข้า ได้แก่ มาตรฐานความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาการศึกษาปฐมวัย เครื่องมือและกลไก (1.2) แนว ปฏิบัติในการประเมิน ได้แก่ สิ่งที่มีประเมิน เงื่อนไขการประเมิน (1.3) ผลลัพธ์ที่ได้ นักศึกษาได้ข้อมูลย้อนกลับ นำไปวางแผนพัฒนาและผ่านการรับรองจากหลักสูตร (2) การประเมินระบบตามการรับรู้ของผู้ใช้ระบบและ ผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์การประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ (1) มีความเหมาะสม (Propriety standard) ในระดับมาก (2) มี ความเป็นไปได้ (Feasibility standard) ในระดับมาก (3) มีความถูกต้อง (Accuracy standard) ในระดับมาก และ (4) นำไปใช้ประโยชน์ได้ (Utility standard) ในระดับมาก

* ว่าที่คณบดีบัณฑิต หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกการประเมินการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมราช ปีการศึกษา 2553 (Ph.D. candidate (Educational Evaluation) School of Education Studies, Sukhothai Thammathirat Open University Nonthaburi, Thailand)

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (อาจารย์ที่ปรึกษาคณบดีนิพนธ์)

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (อาจารย์ที่ปรึกษาคณบดีนิพนธ์)

Abstract

The objectives of this study were to develop and evaluate the efficiency of a Competency of Evaluation System for Early Childhood Graduated Program. The methodologies of this study were: (1) decided the components of the system, (2) evaluated the efficiency of the system. The samples of this study consisted of 2 groups of informants: (1) the informants focusing on testing the system were students from second, fourth, and fifth year students (30 students of each year), 7 teachers, and 30 of fifth year students' friends, and (2) the informants focusing on the evaluation of the system were 7 teachers, 30 of the fifth year students and 30 of the fifth year students' friends and 25 professionals. The instruments used in this study were: (1) a knowledge management test, (2) knowledge management competency evaluation form, and (3) a questionnaire focusing on the efficiency of the system. The results of this study were: (1) the components of the Competency Evaluation System consisted of a) the input included knowledge management standard and students, b) the process included framework and guidelines of the evaluation such as the objectives, the conditions, and the presentation and the evaluation judgment, c) the output referring to the efficiency, usable system which offered academic advantages. (2) The competency of the system had 4 standards in high level : propriety, feasibility, accuracy and utility standard.

Key words: *competency, evaluation system*

บทนำ

การปฏิรูประบบการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ทางวิชาการที่ลึกซึ้ง มีทักษะทางวิชาชีพครู และมีเจตคติที่ดีต่อความเป็นครูเป็นสิ่งที่ยั่งยืนและสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่จากการวิจัยเรื่องการพัฒนามาตรฐานคุณภาพครูและผู้บริหารการศึกษา (2544) ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการพัฒนาการศึกษา พบว่าระบบการผลิตครูยังไม่ประสบความสำเร็จตามมาตรฐาน ตั้งแต่การคัดคนเข้าสู่ระบบ (input) ไม่สามารถคัดเลือกคนที่มีสติปัญญาสูงเข้ามาเรียนหรือคนที่มาเรียนไม่มีทัศนคติหรือความต้องการเป็นครูอย่างแท้จริง ด้านกระบวนการผลิต (process) ไม่เข้มข้น ไม่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ส่วนผลผลิตของระบบ (Output/Outcome) ไม่สามารถควบคุมบัณฑิตให้มีคุณภาพได้ และตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 ได้กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา 3 ด้าน คือ (1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน (3) มาตรฐานการปฏิบัติตน และในปัจจุบันได้มีการจูงใจคนที่เรียนดีมาเรียนครู มีการผลิตครูพันธุ์ใหม่ที่เรียนจบแล้วบรรจุให้รับราชการและการเรียนหลักสูตรครู 5 ปี เมื่อบรรจุระดับเงินเดือนจะสูงกว่าปริญญาตรีทั่วไป ซึ่งส่งผลให้คนสนใจเข้ามาเรียนครูมากขึ้น ดังนั้นกระบวนการผลิตครูจึงต้องยิ่งเข้มข้นเพื่อให้ได้ครูมีคุณภาพออกไป

ในฐานะที่คณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการผลิตและพัฒนาครูในระดับอุดมศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนระบบการทำงานเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับนโยบายดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงต้องการตรวจสอบบัณฑิตว่ามีคุณภาพหรือสมรรถนะตามที่กำหนดไว้หรือไม่โดยใช้กระบวนการประเมิน เพื่อนำผลจาก

การประเมินมาตรวจสอบพัฒนาการและตัดสินสมรรถนะบัณฑิตก่อนจบหลักสูตร

ผู้วิจัยจัดทำระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัยเพื่อตรวจสอบพัฒนาการและตัดสินสมรรถนะบัณฑิตก่อนจบหลักสูตรว่าอยู่ในระดับใด มีสมรรถนะมากน้อยเป็นไปตามคาดหวังหรือไม่ เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางที่นักศึกษานำไปพัฒนาตนเองต่อไปได้ และระบบประเมินที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการตรวจสอบคุณภาพของบัณฑิตได้จริงหรือไม่ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลิตครูนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีสมรรถนะก่อนจบหลักสูตรออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อประเมินคุณภาพของระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสมรรถนะบัณฑิตการศึกษาปฐมวัย และการพัฒนาระบบประเมิน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัยดังนี้

สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานตำแหน่งหนึ่ง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ โดยได้ผลงานสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้หรือโดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานในสถานการณ์ที่หลากหลายกว่า สมรรถนะ

ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นทักษะ ความรู้ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่เป็นรูปธรรม และส่วนของ คุณลักษณะ เจตคติหรือสิ่งที่ทำให้ผลการปฏิบัติงาน ได้ดีกว่ามาตรฐาน ซึ่งจะมองว่าเป็นนามธรรม แต่ จะปรากฏทั้ง 2 ส่วนประกอบกันจึงจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ สมรรถนะการสอนเป็นสิ่งที่ จำเป็นสำหรับครูที่ต้องพัฒนาตนให้เกิดสมรรถนะ ด้านต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการสอน ของครูและเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูในยุค ปัจจุบัน

การกำหนดสมรรถนะเป็นสิ่งที่สำคัญและ จำเป็นเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดกรอบในการ ทำงานที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ ความสามารถ เพื่อนำไปตรวจสอบประสิทธิภาพ ของการทำงานของบุคคลว่าบรรลุผลมากน้อย เพียงใด และหน่วยงานทุกหน่วยงานควรมีการ กำหนดสมรรถนะการปฏิบัติงานของพนักงานไว้เพื่อ เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้กระบวนการปฏิบัติงาน ได้รับการตรวจสอบและนำไปสู่ประสิทธิภาพของ การปฏิบัติงานมากขึ้น

ดังนั้นบัณฑิตครูที่จะเป็นมืออาชีพต้องมีความรู้ความสามารถในศาสตร์ของตัวเองเป็นอย่างดี ตลอดจนมีคุณลักษณะ ทักษะที่ครอบคลุม หรือ แสดงให้เห็นว่าเป็นบัณฑิตที่พร้อมทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และทักษะการ จัดการเรียนรู้

บัณฑิตครูต้องมีมาตรฐานวิชาชีพครู คือ เกณฑ์หรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเป็นแนวทางในการ พัฒนาความรู้ ความสามารถ การปฏิบัติงาน การ ปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อการประกอบ วิชาชีพ (สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2546)

ซึ่งสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา (คุรุสภา) กำหนดให้มาตรฐานวิชาชีพประกอบด้วย

- 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
- 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณ วิชาชีพ)

การพัฒนาระบบ หมายถึง การจัดระบบขึ้นมา ใหม่โดยการรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกันทั้งที่มีอยู่แล้วและมีขึ้นใหม่ให้มีความสัมพันธ์ ความเหมาะสมกับ สภาวะการณ์ที่เปลี่ยนไป เพื่อประเมินคุณภาพของ การดำเนินการกิจให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จาก แนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ กระบวนการพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัยได้ดังนี้ ศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ การกำหนด สมรรถนะและการประเมินสมรรถนะ แนวคิดการ ประเมิน ทฤษฎีการประเมิน การพัฒนาระบบ การ กำหนดระบบ การประเมินระบบเพื่อกำหนด รูปแบบระบบประเมิน จนได้รูปแบบประเมินซึ่ง ประกอบด้วย (1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ มาตรฐาน ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพด้านการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม วิทยของผู้เรียน ความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียน ความสามารถในการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง ความสามารถในการวิจัย (2) กรอบ แนวคิดและแนวปฏิบัติในการประเมิน ประกอบด้วย สิ่งที่มีประเมิน เงื่อนไขการประเมิน การนำเสนอ และการตัดสินผลการประเมินสมรรถนะบัณฑิต (3) คุณภาพของระบบ ได้แก่ ความเหมาะสม ความ

เป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง
ของระบบ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ
ประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ใน
ภาคปลายของแต่ละชั้นปี ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษา
ชั้นปีที่ 2, 4 และ 5 ชั้นปีละ 30 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักศึกษาหลักสูตรการ
ศึกษาปฐมวัยที่ต้องเข้ารับการทดสอบความรู้ด้านการ
จัดการเรียนรู้ในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5
และรับการประเมินสมรรถนะทักษะการปฏิบัติด้าน
การจัดการเรียนรู้ในชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 โดยมีผู้
ประเมิน 3 ส่วนคือ นักศึกษาประเมินตนเอง เพื่อน
นักศึกษาประเมิน และอาจารย์นิเทศประเมิน

3. การประเมินคุณภาพระบบสำหรับผู้
ใช้ระบบประกอบด้วยนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย
ชั้นปีที่ 5 อาจารย์นิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิ
ประกอบด้วยตัวแทนจาก 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ภาคใต้

4. ตัวแปรต้น คือ ระบบประเมินสมรรถนะ
บัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ตัวแปรตามคือ
คุณภาพของระบบประเมิน ในด้านความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเป็น
ประโยชน์ของระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นนักศึกษาหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2, 4 และ 5 ในภาคการศึกษา
ที่ 2/2553 ชั้นปีละ 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความ
เข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ชุด ประกอบ

ด้วย 6 ตอน จำนวน 6 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อ และ
ใช้ในการสอบฉบับละ 10 ข้อ คือ

2.1.1 ความสามารถในการจัดทำ
แผนการเรียนรู้

2.1.2 ความสามารถในการ
ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2.1.3 ความสามารถในการเลือกใช้
พัฒนา และสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1.4 ความสามารถในการจัด
กิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1.5 ความสามารถในการวัดและ
ประเมินผลตามสภาพจริง

2.1.6 ความสามารถในการวิจัย

2.2 แบบประเมิน เพื่อ ประเมิน
สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 6 ด้าน จำนวน 1
ฉบับ แบบประเมินสมรรถนะเป็นแบบรูบริก
(Rubric) แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก / สูงมาก ดี /
สูง ปานกลาง และน้อย ดังนี้

ด้านที่ 1 ความสามารถในการจัดทำ
แผนการเรียนรู้ มี 10 ตัวบ่งชี้

ด้านที่ 2 ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้
ที่เหมาะสมกับผู้เรียนมี 10 ตัวบ่งชี้

ด้านที่ 3 ความสามารถในการเลือกใช้
พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน มี 10 ตัวบ่งชี้

ด้านที่ 4 ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่
ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการ
เรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล มี 10 ตัวบ่งชี้

ด้านที่ 5 ความสามารถในการวัดและ
ประเมินผลตามสภาพจริง มี 10 ตัวบ่งชี้

ด้านที่ 6 ความสามารถในการวิจัย มี 10 ตัว
บ่งชี้

2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพ
ของระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตหลักสูตร

การศึกษาปฐมวัยใน 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง สำหรับผู้ใช้ระบบ ได้แก่ อาจารย์นิเทศและนักศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิจาก 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ จำนวน 1 ฉบับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การทดสอบใช้กระบวนการเข้ารับการทดสอบผ่าน E-learning ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระบบฐานข้อมูลจะทำการบันทึกคะแนนสอบของนักศึกษาเฉพาะด้านและเป็นการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ จัดทำไฟล์เอกสารแยกประเภทหมวดด้านสมรรถนะและชั้นปี

3.2 การประเมินสมรรถนะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินในส่วนของอาจารย์นิเทศก์ ผู้วิจัยเชิญคณาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัยประชุมชี้แจงทำความเข้าใจการประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัยและแบ่งแบบประเมินให้อาจารย์ที่รับผิดชอบนิเทศนักศึกษาและนัดวันเวลาขอรับเอกสารคืน

ในส่วนของการประเมินโดยเพื่อนนักศึกษาและประเมินตนเอง ผู้วิจัยนัดนักศึกษามาประชุมชี้แจง และให้ทำการประเมินตนเองและประเมินเพื่อน และเก็บแบบประเมินคืนเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

3.3 จากแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของระบบ

จัดทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 4 มาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำคะแนนจากแบบทดสอบมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอเป็นกราฟ ดูพัฒนาการโดยเปรียบเทียบคะแนนที่ได้ระหว่างชั้นปีที่ 2, 4 และ 5

4.2 นำคะแนนจากแบบประเมินสมรรถนะมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะของแบบประเมินสมรรถนะเป็นแบบรูบริก (Rubric) แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก/สูงมาก ดี/สูง ปานกลาง และน้อย

4.3 แบบสอบถามคุณภาพระบบทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลที่ได้จากแบบตรวจสอบรายการประเมินคุณภาพของระบบประเมิน

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ปรากฏดังนี้

ระบบประกอบด้วย

1. จุดประสงค์ของระบบ : เพื่อตรวจสอบพัฒนาการและตัดสินสมรรถนะบัณฑิตก่อนจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย

2.1 อาจารย์นิเทศ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2, 4 และ 5

2.2 แบบทดสอบการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินสมรรถนะทักษะด้านการจัดการเรียนรู้

2.3 กระบวนการทดสอบผ่าน E-Learning การประเมินสมรรถนะด้วยตนเอง เพื่อนักศึกษา และอาจารย์นิเทศ

2.4 เนื้อหาในการประเมินครั้งนี้คือเรื่องการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วยความสามารถในการจัดทำแผนการเรียน ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ความสามารถในการเลือกใช้

พัฒนา และสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ความสามารถในการวิจัย

3. กระบวนการในการประเมิน

3.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะต้องเข้ารับการทดสอบความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อความรู้ความก้าวหน้าหลังเรียนมา 4 ภาคเรียน (2 ปี) และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับให้รู้ผลคะแนนเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนพัฒนาตนเองในชั้นปีถัดไป ยังไม่ประเมินสมรรถนะด้านการปฏิบัติ เพราะถือว่าผู้เรียนยังมีการฝึกปฏิบัติในรายวิชาน้อย

3.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีสิทธิขอรับการทดสอบ (ร้องขอ) ความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อดูว่าตนเองมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากชั้นปีที่ 2 หรือไม่ และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำผลไปเปรียบเทียบกับชั้นปีที่ 2 ถ้ายังมีจุดอ่อนด้อยในเรื่องใดจะวางแผนในการพัฒนาตนเองในปีต่อไป

3.3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะต้องเข้ารับการทดสอบความรู้เพื่อตรวจสอบความรู้และความก้าวหน้าในด้านความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ ภายหลังจากเรียนครบ 8 ภาคการศึกษา (4 ปี) และรับการประเมินสมรรถนะด้านการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปในชั้นปีที่ 5 โดยตนเองประเมิน เพื่อนักศึกษาประเมิน และอาจารย์นิเทศก์ประเมิน และได้ข้อมูลย้อนกลับจากการประเมินเพื่อวางแผนปรับปรุงสมรรถนะตนเองที่ยังต้องปรับปรุงก่อนออกฝึกประสบการณ์

ในชั้นปีที่ 4 นักศึกษาจะได้รับการประเมินสมรรถนะด้านการปฏิบัติเป็นครั้งแรกเพื่อตรวจสอบคว่ามีสมรรถนะทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับใดหลังจากได้มีการฝึกปฏิบัติในรายวิชาก่อนออกฝึกประสบการณ์จริง

3.4 นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ผ่านการทดสอบความรู้ในชั้นปีที่ 4 แล้วจะทำการรับรองให้โดยไม่ต้องเข้ารับการทดสอบใหม่ หากผ่านทุกรายการถือว่าผ่านการรับรองความรู้โดยไม่ต้องมาสอบซ้ำ ส่วนคนที่ความรู้ไม่ถึง 80 % จะต้องเข้ารับการทดสอบความรู้เพื่อตรวจสอบความรู้และรับรองใหม่จนกว่าจะผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยนักศึกษาต้องปฏิบัติดังนี้ (1) ศึกษาความรู้ด้วยตนเองแล้วกลับมาขอสอบใหม่ (2) ร้องขอเข้ารับการอบรมเข้มในเรื่องนั้น ๆ (3) ประเมิน (ทดสอบใหม่) จนกว่าจะผ่านและได้รับการรับรอง

และรับการประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติเป็นครั้งที่ 2 เพื่อรับรอง หากกรณีได้ผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงถือว่าให้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพใหม่และรับการประเมินใหม่ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์นิเทศก์และกรรมการหลักสูตรในการให้การรับรอง

4. ผลที่ได้จากระบบ

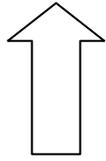
นักศึกษาได้ข้อมูลย้อนกลับในด้านความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้และทักษะการปฏิบัติด้านการจัดการเรียนรู้ สามารถรู้จุดอ่อนข้อบกพร่องของตนเพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุง และเข้ารับการประเมินจนกว่าจะผ่านการรับรอง ระบบสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้า และสามารถนำผลที่ได้ไปวางแผนพัฒนาตนเองจนผ่านการรับรองจากสถาบัน

ผลการพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย

<p>ตัวแปรต้น : ระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย</p> <p>จุดมุ่งหมายของระบบ : เพื่อตรวจสอบพัฒนาการและตัดสินสมรรถนะบัณฑิตก่อนจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย</p>
--

ปัจจัยนำเข้า	แนวปฏิบัติในการประเมิน	ผลลัพธ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2, 4, 5 2. แบบทดสอบการจัดการเรียนรู้ 6 ด้าน และแบบประเมินทักษะปฏิบัติ 6 ด้าน 3. กระบวนการทดสอบผ่าน E-learning การประเมินทักษะปฏิบัติ โดยตนเอง เพื่อนนักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ 4. เนื้อหาด้านการจัดการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบด้วยความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ความสามารถในการวิจัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน <p>การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 นักศึกษาได้รับการทดสอบและประเมินทักษะปฏิบัติ มีการแสดงค่าผลการประเมิน 1.2 นักศึกษา สามารถเรียกดูผลการประเมินของตนเองและเปรียบเทียบกับค่าผลมาตรฐานที่ควรจะเป็น 1.3 นักศึกษาได้รับข้อมูลย้อนกลับรายบุคคลในข้อที่ไม่ผ่านสมรรถนะนั้น ๆ เพื่อไปปรับปรุง 1.4 บันทึกผลการประเมินรายบุคคลไว้ในฐานข้อมูล 2. เงื่อนไขการประเมิน <ol style="list-style-type: none"> 2.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะต้องเข้ารับการทดสอบความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ 2.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีสิทธิร้องขอรับการทดสอบความรู้ใหม่ได้ 2.3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะต้องเข้ารับการทดสอบความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 2 และรับการประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติครั้งแรกโดยตนเองประเมิน เพื่อนนักศึกษาประเมิน และอาจารย์นิเทศก์ประเมิน 2.5 นักศึกษาชั้นปีที่ 5 กรณีที่ยังไม่ผ่านการทดสอบต้องเข้ารับการทดสอบจนกว่าจะผ่านการรับรองและรับการประเมินทักษะปฏิบัติครั้งที่ 2 และตัดสินผลสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาได้ข้อมูลย้อนกลับในด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ 2. นักศึกษาได้ข้อมูลไปวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อปรับปรุงและรับการประเมินจนผ่านการรับรอง 3. ระบบสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าของนักศึกษาสามารถวางแผนพัฒนาตนเองก่อนจบและผ่านการรับรองจากหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ

ตัวแปรตาม : คุณภาพของระบบ

1. ความเหมาะสม (Propriety Standard) ของระบบเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้อง (นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์)
2. ความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) ตามที่ระบบคาดหวังเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้อง (นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์)
3. ความถูกต้องของระบบ (Accuracy Standard) มีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ เชื่อถือได้และยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง (คะแนนการประเมินจำแนกความแตกต่างระหว่างชั้นปีได้ถูกต้อง)
4. ความเป็นประโยชน์ของระบบ (Utility Standard) นักศึกษาเห็นกราฟการพัฒนาดตนเองและทราบผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้อง (นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ต้องมีคะแนนจำแนกแตกต่างกับชั้นปี 2, 4) ประโยชน์เชิงประจักษ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ต้องมีความรู้และทักษะปฏิบัติสูงขึ้นไปจนได้รับการรับรอง

ภาพที่ 1 ผลการพัฒนากระบวนการประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย

ผลการประเมินคุณภาพของระบบประเมิน

สมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย

1. ผลการประเมินคุณภาพระบบตามการรับรู้ของผู้ใช้ระบบ (อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา) มีดังนี้

1.1 ความเหมาะสมของระบบ ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

1.2 ความเป็นไปได้ของระบบ ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

1.3 ความถูกต้องของระบบ ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ความเป็นประโยชน์ ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 5 มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินคุณภาพของระบบตามการรับรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏดังนี้

2.1 ความเหมาะสมของระบบ ตามการรับรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิจาก 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ความเป็นไปได้ของระบบ ตามการรับรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิจาก 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2.3 ความถูกต้องของระบบ ตามการรับรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิจาก 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ความเป็นประโยชน์ ตามการรับรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิจาก 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในประเด็นที่หนึ่ง เพื่อพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบประเมินเพื่อตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับการวางแผนพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาโดยใช้วิธีการทดสอบความรู้และประเมินทักษะปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้และสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองอ่อนด้อยหรือยังมีสมรรถนะที่ต่ำในประเด็นใด เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนปรับปรุงพัฒนาตนเองร่วมกับอาจารย์นิเทศก์เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ให้อยู่ในระดับที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

2. ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในประเด็นที่สอง เพื่อประเมินคุณภาพของระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัยโดย มีโครงสร้างหลักประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Inputs) แนวปฏิบัติในการประเมิน (Process) ผลลัพธ์ (Outputs) โดยมีรายละเอียด ได้แก่ องค์ประกอบของระบบทุกรายการมีประสิทธิภาพและผลการประเมินที่ได้มีมาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินด้านความเหมาะสม

ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. สถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะสาขาวิชาครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆ เพื่อทำการประเมินบัณฑิตก่อนจบหลักสูตรว่ามีสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับปริญญาตรีที่หลักสูตร/มหาวิทยาลัยกำหนดไว้หรือไม่

2. หลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินสมรรถนะบัณฑิตทั้งภาคความรู้ วิทยุญาณความเป็นครู และทักษะปฏิบัติครอบคลุมทุกเนื้อหา ก่อนจบหลักสูตรหรือนำระบบเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัติ (Exit - Exam) สำหรับนักศึกษา ก่อนจบหลักสูตร

3. หลักสูตรต่าง ๆ อาจพัฒนาระบบโดยเพิ่มผู้ประเมินให้หลากหลายจากผู้เกี่ยวข้อง ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม เพื่อนำผลไปวางแผนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบพัฒนาการและตัดสินคุณภาพของบัณฑิตตามสมรรถนะที่คาดหวังก่อนจบหลักสูตร

2. ได้ข้อมูลในการนำไปใช้จริงและนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนสาขาการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

3. เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย

ของสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่ผลิตบัณฑิตสาขา
การศึกษาปฐมวัย

4. เป็นแนวทางสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้
และพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตของ
สาขาวิชาอื่น ๆ ในระดับอุดมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา, สำนักงาน. (2546). **คู่มือครูดีผู้พัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ของชาติ** (พิมพ์ครั้งที่ 1).
กรุงเทพมหานคร: ครูสภา .

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน.
(2547). **สมรรถนะสำหรับภาคราชการ
พลเรือนไทย** กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.).

สุวิมล ว่องวาณิช. (2544). **การพัฒนามาตรฐาน
คุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาและการ
วางระบบประเมินภายใน**. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พฤทธิ สิริบรรณพิทักษ์ และคนอื่น ๆ. (2544).

**ภาวะวิกฤตและยุทธศาสตร์การพัฒนา
คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อปฏิรูป
การศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ระยะที่ 9 (2545–2549)**. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2004, พฤศจิกายน -
ธันวาคม). Competency : เครื่องมือการ
บริหารที่ปฏิเสธไม่ได้ **Productivity 9**, (53) :
44 – 48.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). **แนวทางการ
พัฒนา ศักยภาพ Competency Based
Learning**. กรุงเทพมหานคร: สิริวัฒนา
อินเตอร์พริ้นท์.

อานนท์ สักดิ์วีระวิชัย. (2547, กรกฎาคม - กันยายน).
แนวคิดเรื่องสมรรถนะ Competency : เรื่องเก่าที่
เรายังหลงทาง **Chulalongkon Review**.
16, (2), 57 – 72.

McClelland, D.C. (1973). Testing for Competence
rather than for Intelligence. **American
Psychologist**. 28, (12), 1-17.